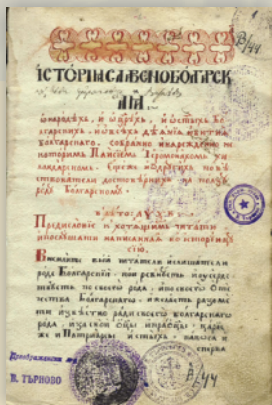

Международна конференция,
организирана от ЕМИЛ СТОЯНОВ,
член на Европейския парламент

НЕОБХОДИМИ СЪТЪПКИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКОТО НАЧИНАНИЕ „ЕУРОПЕАНА“

ПЛОВДИВ, 23–24.04.2010 г.

програма, участници
и резюмета на докладите

**Международна конференция,
организирана от ЕМИЛ СТОЯНОВ,
член на Европейския парламент**

**НЕОБХОДИМИ СЪПКИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ
НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКОТО НАЧИНАНИЕ
„ЕУРОПЕАНА“**

ПЛОВДИВ, 23–24.04.2010 г.

**програма, участници
и резюмета на докладите**

Еуропеана – място за вдъхновение и идеи

*Уважаеми дами
и господа,*

Европейският съюз не може да съществува без общата европейска култура – тя не само го съпътства, тя го допълва. Европа не се състои от една-единствена култура, тя е съвкупност от безброй разнообразни и уникални култури, всяка от които е ценна и трябва да бъде опазена от загубване или унищожение. С „Еуропеана“ Европейският съюз създаде инструмент, който да гарантира устойчивостта на разнообразното културно наследство на Европа, както и механизъм, който да направи европейската култура достъпна за всички нейни граждани.

*Уважаеми участници,
Скъпи гости,*

Реших да иницирам тази първа по рода си в България среща между експертите на Европейската комисия, фондация „Еуропеана“ и представителите на официалните български институции, на академичните среди и културните средища у нас – хората, които ще попълнят празното засега място на нашата страна в този изключително важен европейски проект, не само защото „Еуропеана“ е флагманът на европейската стратегия за информационно общество за растеж и работни места i2010. Но най-вече защото вярвам, че идеята за дигитализация на

Какво е „Еуропеана“?

„Еуропеана“ е онлайн библиотека, музей и архив – всичко в едно. Програмата стартира през ноември 2008 г. като част от инициативите на Европейската комисия за дигитализиране на библиотеките и архивите. Основната ѝ цел е да направи европейското културно и научно наследство достъпно за всеки. 4,6 милиона произведения вече са достъпни онлайн в цифров вид, в това число книги, картини, филми, видеоклипове и снимки. Целта е до края на юни 2010 г., за когато е планиран стартът на новата версия на интернет страницата, те да станат 10 милиона. Втората фаза на проекта ще се опита да създаде една напълно функционираща, многоезична „Еуропеана“, която да е достъпна на всички 23 официални езика на Европейския съюз, следователно и на български.

„Еуропеана“ е създадена с цел да насърчава достъпа до културното наследство на Европа и да улеснява формалните споразумения между музеи, архиви, аудиовизуални архиви и библиотеки, така че те да си сътрудничат в

богатото културно наследство на Европа заслужава не само адмирация, но и много работа. Надявам се, че нашата конференция ще ви даде възможност да се опознаете, да размените опит и идеи и дори да се харесате, за да потръгне работата.

България е една от най-древните държави в Европа – родина на Орфей и на глаголицата, на Боянския майстор и на Пенчо Славейков. Тя е земята, дала на човечеството майстори на словото като Димитър Димов и Йордан Радичков, на четката като Цанко Лавренов, Георги Божинев-Слона и Кристо и на музиката като Милчо Левиев и „Мистерията на българските гласове“.

Сигурен съм, че всеки от вас може да добави още десетки имена на творци, чиито работи се съизмерват с най-високите проявления в изкуството. Но за тях няма да откриете и дума в „Еуропеана“ – виртуалната библиотека на Европа. Петнадесет месеца след стартирането на проекта „Еуропеана“ в портала за българските културни таланти няма нищо повече от няколко споменавания на

предоставянето и в постигането на устойчивост на съвместния портал „Еуропеана“. До днес повече от 1000 културни институции са дали своя принос за съдържанието „Еуропеана“. Повече от 150 институции са се присъединили като партньори на мрежата. В рамките на бъдещите фази на проекта „Еуропеана“ ще трябва да гарантира и да подчертае важността на политиката за дигитализация, за достъпност на интернет и за дигитално съхранение, както и да даде на европейското културно наследство една трайна видимост както на общото, така и на различното, за да се превърнат те в неразделна част от европейската информационна инфраструктура.

България, подобно на останалите държави членки, трябва да се опитва да повишава своята информираност по отношение на значението на подобни инициативи и да допринася за устойчивостта на „Еуропеана“, като насочва своите усилия към дигитализация на културното си наследство.

Наясно съм, че дигитализацията е скъпо начинание, което отнема време и изисква

патриарха Иван Вазов и още толкова на средновековни монети и географски карти. От близо 7 милиона артефакти, които вече са качени в базата данни на портала, едва около стотина са свързани, и то косвено, с България. Причината е, че една незначителна част, едва под 0,1% от това, което са ни завещали дедите ни, е прехвърлено на цифрови носители и следователно не само защитено за бъдещите поколения, но и „преведено“ на техния език.

Неясен остава и въпросът за авторските права, чието разрешаване в европейски план ще изисква херкулесови усилия, но не е невъзможно. Малки държави като нашата, чийто интерес е повече да бъдат добре познати и достойно представени, може би трябва да проявят повече гъвкавост по отношение на лицензирането на материалите от нашето не толкова далечно минало. За да не се налага на децата ни да четат Любен Каравелов от Google или да научават за майсторлъка на Кольо Фичето от американските търсачки.

„Еуропеана“ ще отвори още един прозорец към Бълга-

тясно сътрудничество между собствениците на авторски права, културните институции и технологичните компании. Ето защо финансирането на такъв амбициозен проект и свързаните с него разходи започват да се поделят между Европейската комисия и държавите членки. Поощряват се и публично-частното партньорство и моделите на обществено финансиране.

Досега участието в „Еуропеана“ е доста неравномерно: Франция има най-голям принос, следвана от Германия, Холандия и Великобритания. Нужно е всяка държава членка да насърчава културните институции да работят за дигитализацията на културното си наследство.

Аз съм повече от сигурна, че България ще работи ефективно и стремително към постигане на целите на инициативата „Еуропеана“ и ще допринесе за опазването на толкова ценното европейско културно наследство.

Дорис Пак
председател на
Комисията за култура
и образование
в Европейския парламент

рия, през който нашата страна, хилядолетната ѝ история и културните ѝ таланти, с които заслужено се гордеем, ще може да се представи пред света. Тази възможност ни се дава в ръцете и ще е жалко да я пропуснем или да я оставим на случайността.

За да отворим този прозорец, ще трябва много усилия и дръзновение и аз ви ги пожелавам. Готов съм да посреднича на вашата работа и занаят. Ако ви трябва място – информационният ми център е на ваше разположение. Ако се нуждаете от глас в Европейския парламент, предлагам ви своя. България се нуждае от своето място в „Еуропеана“.

Емил Стоянов
член на Европейския
парламент,
Комисия по култура
и образование

Europeana – a place for inspiration and ideas

*Dear Ladies
and Gentlemen,*

The European Union cannot be conceived without culture – it just comes along with it: and as far as I am concerned it is an added bonus. Europe does not merely consist of one culture but of a myriad of diverse and unique cultures, all precious and worth to be preserved from decay, loss, or destruction. With Europeana the European Union created such a tool that will assure the sustainability of Europe's diverse cultural heritage and make it available to all its citizens.

What is Europeana all about?

Europeana is an online library, museum and archive – all-in-one – that opened in November 2008 as part of the Commission's digital libraries initiatives. Its primary goal is to make Europe's cultural and scientific heritage accessible to everybody online. Up to date, already 4.6 million digitised works have been made available online,

*Dear Participants,
Dear Guests,*

I decided to launch this first of its kind meeting in Bulgaria gathering experts from the European Commission, the Europeana Foundation EDL and representatives from the official Bulgarian institutions, from the academic circles and the cultural centres – the people who are to fill the gap for Bulgaria in this vital European project – not only because Europeana is the flagship of the European strategy for the Information Society, Growth and Jobs, i2010. But mostly, because I firmly believe that the idea of digitalisation of the European cultural heritage deserves not only admiration but also a lot of hard work. I hope our conference will enable you to get to know each other, to exchange experience and ideas and to create partnerships and relations, which will encourage an easier advance with the work on Europeana.

Bulgaria is one of the oldest countries in Europe – the birthplace of Orpheus and the Glagolitic alphabet, of the

including books, maps, films, video clips and photographs. Europeana is aiming to upload 10 million digitised works by the end of June 2010, when a new version of the website is to be launched. The second project phase will be designed around the set up of a fully operational, multilingual Europeana that means that it will be accessible in all 23 official languages of the European Union, thus also Bulgarian.

Europeana has been created with the goal to promote cross-domain access to Europe's cultural heritage and to facilitate formal agreements across museums, archives, audio-visual archives and libraries on how to cooperate in the delivery and sustainability of the joint portal Europeana. Until today more than 1000 cultural institutions contributed to Europeana's content and more than 150 institutions have joined its partner network. Within the future phases of the project, Europeana will have to ensure and to underlie the policies for digitisation, online accessibility and digital preservation as well as give European culture a lasting visibility on the common and diverse heritage and turn it into an integral part

Boyana master and of Pencho Slaveikov. It is the land, which gave the humanity masters of words such as Dimitar Dimov and Jordan Radichkov, of the brush such as Tsanko Lavrenov, Georgi Bojinov – the Elephant and Christo, and of music such as Milcho Leviev and “The Mystery of Bulgarian Voices”.

I'm sure each of you can add dozens of names to this list of artists, whose work equals the greatest European achievements. However not a single word is mentioned about them on the web portal of Europeana. Fifteen months after the launch of the virtual library of Europe, you would be able to find in regards to the Bulgarian cultural talent, nothing more than a few references to the patriarch of the Bulgarian literature Ivan Vazov and some medieval coins and maps. Out of nearly 7 million artefacts already uploaded in the database of Europeana, there are only about a hundred, which are indirectly connected with Bulgaria. The reason is that only a fractural proportion, less than 0.1 percent, of what our ancestors have bequeathed to us is transferred into digital media and thus not only protected for the future generations, but also

of Europe's information infrastructure.

Bulgaria, as well as other Member States should be raising their awareness on the importance of such an endeavour and contribute to Europeana's sustainability by gearing all its efforts toward the digitisation of their cultural heritage.

I am aware that digitisation is very expensive and a time consuming activity requiring close cooperation between right-holders and cultural institutions as well as ICT-companies. That is why regarding the financing of such an ambitious project the costs are now beginning to be shared between the European Commission and the Member States. Public Private Partnerships and public funding models are being sought as well.

So far the contribution to Europeana is quite uneven: France has been the biggest contributor, followed closely by Germany, the Netherlands and the United Kingdom. Therefore each Member State should encourage its cultural institutions to work towards the digitisation of its cultural heritage.

I am more than sure that Bulgaria will work efficiently and constantly towards the goals set

“translated” to the language of our successors.

Europeana is a great project that elates us. However what remains unclear is the issue of copyrights. A European decision on the matter is admirable. It requires a huge effort, but this is not impossible. Small countries like mine, whose interests are to be better known and more strongly represented, may need to show more flexibility in terms of the licensing of the works from our not so distant past in order to avoid that our children will have to read Ljuben Karavelov from the Google Books or learn about the craftsmanship of Kolyo Ficheto using U.S. search engines.

Europeana will open a new window to Bulgaria, through which our country, its millennial history and cultural talent, that we are so proud of, will be also presented to the world. This is an opportunity that comes to us and it would be unfortunate to miss or to leave it to chance.

To open this window we will need a lot of effort and courage, which I wish for. I am ready to mediate on your work in the future. If you need a place – my information centre is at your disposal. If you need a voice in

out by the Europeana project and will contribute in a fair amount to uphold the so valuable European cultural heritage.

Doris Pack
MEP

*Chair of Committee
on Culture and Education*

the European parliament, I offer you mine. Bulgaria needs its merited place in Europeana and it is up to us to ensure it.

Emil Stoyanov
MEP

*Committee
on Culture and Education*

ПРОГРАМА

23.04.2010

13.00 – откриване

Емил Стоянов – член на Европейския парламент

Даниела Петрова – председател на Комисията по култура, гражданско общество и медии в Народното събрание на Република България

Димитър Дерелиев – зам.-министър на културата на Република България

Yvo Volman – зам.-директор на отдел в ГД „Информационно общество и медии“, координатор на инициативата за дигитални библиотеки в Европейската комисия

Harry Verwayen – директор бизнес развитие на Еуропеана

Първи панел:

Еуропеана – проект и реализация (институции, финансиране, план, цели и етапи)

13.30 – 14.00

„Еуропеана бъдещи стъпки: политика и практика“

Yvo Volman – зам.-директор на отдел в ГД „Информационно общество и медии“, координатор на инициативата за дигитални библиотеки в Европейската комисия

14.00 – 14.30

„Еуропеана: партньорства и устойчиво развитие“

Harry Verwayen – директор бизнес развитие на Еуропеана

14.30 – 14.45

„Добрите практики в дигитализацията, достъпът онлайн и дългосрочното съхранение: мит или реалност?“

д-р Милена Добрева – Университет Стратклайд, Великобритания

**Втори панел:
Българското участие в „Еуропеана“ –
потенциал, реалности, перспективи**

14.45 – 15.00

„Еуропеана – виртуален дом на културното наследство на Европа и България“

Даниела Петрова – председател на Комисията по култура, гражданско общество и медии в Народното събрание на Република България

15.00 – 15.30

дискусия

15.30 – 16.00

кафе-пауза

Опитът на водещите български библиотеки

16.00 – 16.15

„Участието на националната библиотека на България в международни проекти за дигитализация“

н.с. Анета Дончева – зам.-директор, ст.н.с. д-р Цветанка Панчева – Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

16.15 – 16.30

„Дигитализация в НБ „Иван Вазов“ – възможност за участие в „Еуропеана“

Димитър Минев – зам.-директор на Народна библиотека „Иван Вазов“, Пловдив, Петко Георгиев – библиотекар в Народна библиотека „Иван Вазов“, Пловдив

16.30 – 16.45

„Централната библиотека на БАН и дигитализацията на българското културно наследство – международни, национални и локални проектни инициативи“

н.с. Даниела Атанасова – Централната библиотека на БАН

16.45 – 17.00

„Дигиталните библиотеки и електронното обучение в Софийския университет“

д-р Анна Ангелова, доц. д-р Красен Стефанов, доц. д-р Андрей Бояджиев – Софийски университет „Св. Климент Охридски“

17.00 – 17.15

„Еuropeana: предизвикателство и европейски хоризонт за българските библиотеки“

Емилия Станева-Милкова – директор на Регионална библиотека „Пенчо Славейков“, Варна

17.15 – 17.30

„Научни дигитални библиотеки“

доц. д-р Живко Иванов – декан на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

17.30 – 17.45

„Дигитализацията и проблемите на библиотеката във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

доц. д-р Сава Василев – Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

17.45 – 18.15

дискусия

19.00

коктейл

24.04.2010

Опитът на другите институции

10.00 – 10.15

„Проекти на СВУБИТ за дигитализация“

доц. д-р Иванка Павлова – Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУБИТ)

10.15 – 10.30

„Еuropeana: Авторско правни проблеми и перспективи“

ст.ас. д-р Пламена Попова – Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУБИТ)

10.30 – 10.45

„Цифрови библиотеки с научно и културно-историческо съдържание – реализации и проекти на ИМИ-БАН“

ст.н.с. д-р Радослав Павлов и ст.н.с. д-р Никола Икономов – Институт по математика и информатика на БАН

10.45 – 11.00

„Електронна библиотека на Регионалния археологически музей в Пловдив – съвременни решения, перспективи“

Петя Толева – Пловдивски археологически музей

11.00 – 11.30

„В Europeana с обединени дигитални ресурси“

д-р Никола Бажлеков – управител на „Прима Софт“, и Таня Войникова – управител на „СофтЛиб“

11.30 – 12.00

дискусия

12.00

закриване

12.30

networking cocktail

AGENDA

23.04.2010

13.00 – Opening

Emil Stoyanov – MEP, European Parliament

Daniela Petrova – Chairperson of Culture, Civil Society and Media Committee, Bulgarian National Assembly

Dimitar Dereliev – Deputy Minister of Culture of Republic of Bulgaria

Yvo Volman PhD – Deputy Head of the 'Access to Information' Unit, DG Information Society and Media, European Commission

Harry Verwayen – Europeana's Business Development Director, EDL Foundation

Session 1:

Europeana – Project and Implementation (institutions, funding, objectives and stages)

13.30 – 14.00

“Europeana – Next Steps: Policy and Practice”

Yvo Volman PhD – Deputy Head of the 'Access to Information' Unit, DG Information Society and Media, European Commission

14.00 – 14.30

“Europeana, Partnerships and Sustainability”

Harry Verwayen – Europeana's Business Development Director, EDL Foundation

14.30 – 14.45

“The Good Practices in Digitisation, Accessibility Online and Long-term Preservation: Myth or Reality?”

Milena Dobрева PhD – Strathclyde University, UK

Session 2: The Bulgarian Participation in Europeana – potential, reality, perspectives

14.45 – 15.00

“Europeana – Virtual Home of the European and Bulgarian Cultural Heritage”

Daniela Petrova – Chairperson of Culture, Civil Society and Media Committee, Bulgarian National Assembly

15.00 – 15.30

Discussion

15.30 – 16.00

Coffee Break

The experience of the leading Bulgarian libraries

16.00 – 16.15

“The Participation of the National Library of Bulgaria in International Projects on Digitalisation”

Research Fellow Aneta Doncheva – Deputy Director, “St. St. Cyril and Methodius”, National Library of Republic of Bulgaria and Senior Research Fellow Cvetanka Pancheva – “St. St. Cyril and Methodius” National library

16.15 – 16.30

“The Digitalisation of the Public Library “Ivan Vazov” – Possibilities of Participation in Europeana”

Dimitar Minev – Vice-director, Public Library “Ivan Vasov” – Plovdiv and Petko Georgiev – librarian, Public Library “Ivan Vasov” – Plovdiv

16.30 – 16.45

“Central Library of the Bulgarian Academy of Science and the Digitalisation of the Bulgarian Cultural Heritage – International, National and Local Projects and Initiatives”

Research Fellow Daniela Atanasova – Central library, Bulgarian Academy of Science

16.45 – 17.00

“The Digital libraries and the E-learning in the University of Sofia”

Anna Angelova PhD – Assoc. prof. Krasen Stefanov PhD, Assoc. prof. Andrei Bojadjiev PhD, University “St. Kliment Ohridski” – Sofia

17.00 – 17.15

Europeana: a challenge and the European horizon for Bulgarian libraries

Emilia Staneva-Milkova – Director, Public library “Pencho Slaveikov” – Varna

17.15 – 17.30

“Scientific Digital Libraries”

Assoc. prof. PhD Jivko Ivanov – Dean, Faculty of Philology, Plovdiv University

17.30 – 17.45

“The Digitalisation and Problems in the Veliko Tarnovo University Library “St. St. Cyril and Methodius”

Assoc. prof. PhD Sava Vassilev – Veliko Tarnovo University “St. St. Cyril and Methodius”

17.45 – 18.15

Open Discussion

19.00

Cocktail

24.04.2010

The experience of other Bulgarian institutions

10.00 – 10.15

“SVUBIT projects for digitalization”

Assoc. Prof. Ivanka Pavlova PhD – State University of Library Studies and Information Technologies (SUBVIT)

10.15 – 10.30

“Europeana: Copyrights Problems and Perspectives”

Senior assistant Plamena Popova PhD – State University of Library Studies and Information Technologies (SUBVIT)

10.30 – 10.45

“Digital Libraries with Scientific and Cultural- historic Content – Realisation and Projects of IMI BAN”

Senior Research Fellow Radoslav Pavlov PhD and Senior Research Fellow Nikola Ikonov PhD – Institute of Mathematics and Informatics, Bulgarian Academy of Science

10.45 – 11.00

“Digital Library of the Plovdiv Archaeological Museum – Contemporary Settlements, Prospects”

Petja Toleva – Plovdiv Archaeological Museum

11.00 – 11.30

“In Europeana with Common Digital Resources”

Nikola Bajlekov – CEO, Prima Soft Ltd. and Tania Voinikova – CEO, Softlib Ltd

11.30 – 12.00

open discussion

12.00

Closing

12.30

networking cocktail

Yvo Volman (1965 г.) е зам.-директор на отдел „Достъп до информация“ в ГД „Информационно общество и медии“ в Европейската комисия. В момента той координира инициативата за дигитални библиотеки на Комисията, която има за цел да направи културните и научните данни по-достъпни и удобни за използване в дигиталната сфера.

Yvo Volman е възпитаник на университетите в Амстердам и Страсбург и е специализирал Европейско право. Има докторска степен по право на Европейския съюз от Европейския университетски институт във Флоренция. В периодите преди и след изследвания му във Флоренция той е работил като съветник към холандското министерство на икономиката в областта на индустриалната и технологична политика. От 1998 г. работи за Европейската комисия, където се занимава със законодателни и стратегически въпроси, както и програми за финансиране, свързани с информационните технологии.

Yvo Volman

Еуропеана – бъдещи стъпки: политика и практика

През ноември 2008 г. Еуропеана започва като част от по-широка инициатива на ЕС за дигитални библиотеки, чиято цел е да направи европейското дигитално и научно наследство достъпно за всички в интернет. Днес Еуропеана – европейската дигитална библиотека, музей и архив – дава директен достъп до 7 милиона дигитализирани обекти (книги, вестници, географски карти, архивни документи, аудиовизуални клипове, звук и т.н.) от цяла Европа. Сайтът е резултат от едно уникално сътрудничество между повече от 1000 културни институции.

В момента съдържанието на Еуропеана все още не е балансирано. Повече от една трета от дигиталните обекти, достъпни чрез сайта, са от Франция. От някои държави членки, включително България, не се предлага почти никакво дигитално съдържание. Това положение ще се промени през следващите години, но това няма да се случи от само себе си. Трябва да

работим заедно, за да се гарантира, че Еуропеана ще се превърне в истинско огледало на богатството и разнообразието на културното наследство на Европа.

Еуропеана е най-видимата част от инициативата за дигитални библиотеки, но това е само върхът на айсберга. Работи се на различни нива за подобряване на условията за дигитализацията, онлайн достъпа и опазването на културното ни наследство. На политическо ниво дискусиите с държавите членки и Европейския парламент са създали широка политическа подкрепа за действията, свързани с дигитализацията. Чрез експертната група на високо равнище за дигиталните библиотеки Комисията организира дебат между заинтересованите страни с цел да се постигне напредък по редица спорни въпроси, като например въпроси, свързани с авторските права и свободния достъп до научна информация. Техническата работа се подпомага чрез програми за финансиране на Европейския съюз, по-специално тези за конкурентоспособност и иновации и 7-ата рамкова програма за научни изследвания и развитие.

Работата по Еуропеана и свързаните с нея политики настойчиво ще се преследват през следващите години. Важно е България да бъде част от това развитие, което ще бъде от решаващо значение за начина, по който децата ни ще имат достъп към общото ни културно наследство.

Harry Verwayen е директор бизнес развитие на Еуропеана.

На сегашната си позиция Harry Verwayen е отговорен за развитието на бизнеса на Еуропеана. В това си качество той е отговорен за разработването на програма за партньорство за доставчиците на съдържание, увеличаване на достъпа и ангажираността на крайните потребители, както и разработването на политически стратегии за Еуропеана. Преди това Harry Verwayen е работил в неправителствената организация Knowledgeland, базирана в Амстердам, където е отговарял за иновациите в бизнес моделите за културно наследство. Harry Verwayen има магистърска степен по история от Лайденския университет и е работил повече от десет години в областта на научнопопулярните издания.

Harry Verwayen –
директор бизнес развитие на Еуропеана

Еуропеана: партньорство и устойчивост

Ние от Еуропеана сме много радостни да видим, че България се организира, за да увеличи своето участие в Europeana.eu. Това ще позволи на граждани от всички европейски държави да се запознаят с богатата култура на България и да създават нови връзки между културите и медиите, което ще вдъхновява нови поколения потребители на интернет. По време на своето изложение бих искал да споделя новостите, над които ние в Еуропеана работим. Също така ще опиша нашата програма за връзки с партньори и най-накрая бих желал да представя някои възгледи за ежедневната работа по приемането на съдържание.

Даниела Петрова е народен представител в 41-ото Народно събрание. Председател е на Комисията по култура, гражданско общество и меди. Магистър по икономика и магистър по право. Адвокат и ст. ас. в катедра „Социални и правни науки“ при ТУ – Варна, с предстояща хабилитация за научна степен „доктор“. Работила е повече от осем години като юрист и адвокат, а от 2002 г. е и преподавател. Основните изследователски и професионални теми, по които работи, са свързани с вещно, облигационно, гражданско право и гражданско-процесуално право, а също така с трудово законодателство, семейно, наследствено и морско право.

Ръководител е на национални и международни проекти, като проект „Информационен ден за утвърждаване на институцията Омбудсман“, проект „Правна клиника и извънсъдебно решаване на спорове“ и др.

Член е на Съюза на учените, член на Българската асоциация по морско право. Учредител на сдружение ГЕРБ, учредител и член на ПП ГЕРБ, член на УС на областното ръководство на ПП ГЕРБ – Варна, и областен клубен ръководител на ЖГЕРБ при ПП ГЕРБ – Варна.

Автор е на 18 публикации в професионални и национални издания.

Даниела Петрова

Еуропеана – виртуален дом на културното наследство на Европа и България

Главната цел на статията е да разкрие нови начини за изследване на културното наследство на Европа чрез виртуалната библиотека. Също така да подчертае приноса на България в „Еуропеана“ и методика за по-доброто му развитие.

Настоящият доклад разглежда въпроса за културното наследство на Европа и България през призмата на новите технологии и цифровизацията, на основа на принципа за по-свободен и бърз достъп до най-големите европейски колекции и шедьоври, обединени във виртуалната библиотека.

Специално внимание се отделя на въпроса за уникалното културно наследство на България като израз на национална

идентичност, обогатяваща културното разнообразие и многоликост на Стария континент.

Статията е опит да се разкрие и очертае българското участие в „Еуропеана“, неговия потенциал, реалности в момента и перспективи на развитие за в бъдеще.

Ст.н.с. II ст. д-р Милена Добрева работи в областите приложения на информационните технологии в представянето на и достъпа до културно наследство, информационна грамотност и дългосрочно съхранение на дигитални обекти.

Завършила е със златен медал Националната гимназия за древни езици и култури „Константин-Кирил философ“. Има три награди в национални ученически състезания по математическа лингвистика.

През 2004-2008 г. създава и ръководи секция Информационни технологии в хуманитарните науки в Института по математика и информатика на БАН, където през 2005 г. започва да работи първият в България Център за дигитализация с професионална апаратура за сканиране на книги и периодика.

Специализирала в Холандия, САЩ, Чехия. Докато работи в ИМИ-БАН е главен изследовател и координатор в 4 български национални и 7 международни проекта. Съвместно със специалисти от Великобритания е подготвила през 2003-2005 г. три технологични аналитични обзора на Европейската комисия за новите технологии и културното наследство в рамките на проекта DigiCult. Автор на над 40 публикации, вкл. съавтор на Референтния модел за дигитални библиотеки на проекта DELOS (2008).

Един от инициаторите за създаване на мрежата от специалисти в областта на дигитализацията South-Eastern European Digitization Initiative (SEEDI) през 2004 г.

През 2007-2008 г. е член на Изпълнителното бюро на Националната комисия на България за ЮНЕСКО; представител в Целевата група по Информационни технологии на Централноевропейската инициатива (международна организация с 18 страни членки) и член на Специализирания съвет по информатика и приложна математика на БАН.

От 2008 г. работи като старши изследовател в Центъра за изследване на дигиталните библиотеки на Университета Стратклайд, където координира работен пакет в проекта SHAMAN, финансиран от Седмата рамкова програма на Европейската комисия (2008 г. – прод.); проекта DiSCstar за приоритетите в дигитализацията в британските университети, финансиран от JISC (2008-2009 г.), и новаторско международно изследване на Europeana, включващо целеви групи и т.нар. media labs, финансирано от EDL Foundation (2009 г.).

През 1998 г. е удостоена с Награда на БАН за млади учени за *оригинални постижения при компютърни представяния на средновековни славянски текстове и за заслуги за утвърждаване на българщината*. През 2005 г. – с международна награда ITNEA за *приноси в информационните теории и приложения*. През 2006 г. – с възпоменателен медал „50 години България в ЮНЕСКО“ за *личен принос в осъществяване на сътрудничеството между Република България и ЮНЕСКО*.

Д-р Милена Добрева

*Център за изследване на дигиталните библиотеки,
Университет Стратклайд, Глазгоу, Великобритания*

Добрите практики в дигитализацията, достъпа онлайн и дългосрочното съхранение: мит или реалност?

Докладът ще разгледа съвременните направления на работа в областта на *дигитализацията, достъпа онлайн и дългосрочното съхранение* в контекста на актуалните модели за дигитални библиотеки като Референтния модел за дигитални библиотеки, разработен от проекта DELOS¹ и модела 5S (Streams, Structures, Spaces, Scenarios, Societies)². Ще бъдат включени примери на добри практики, като специално внимание ще бъде обърнато на по-ефективния трансфер на знания между институциите, които съхраняват културно наследство, и изследователските и технологичните центрове.

Натрупаният в последните години в редица български културни и научни организации опит в областта на дигитализацията е важна предпоставка за по-доброто представяне на културното ни наследство в електронното пространство. За да се координира по-успешно работата на отделните институции в тази област, е належащо да се намери решение на такива проблеми, като създаването на национален регистър на дигитализираните сбирки; създаването на условия за интероперабилност на множеството използвани стандарти и локални схеми за пред-

¹ Candela, L.; Castelli, D.; Ferro, N.; Ioannidis, Y.; Koutrika, G.; Meghini, C.; Pagano, P.; Ross, S.; Soergel, D.; Agosti, M.; Dobрева, M.; Katifori, V.; Scholdt, H., The DELOS Digital Library Reference Model – Foundations for Digital Libraries. Version 0.98 (February 2008). http://www.delos.info/files/pdf/ReferenceModel/DELOS_DLReferenceModel_0.98.pdf

² Goncalves, M., Fox, E., Watson, L., Kipp, N.: Streams, structures, spaces, scenarios, societies (5s): A formal model for digital libraries. ACM Transactions on Information Systems 22(2) (2004) pp. 270-312.

ставяне на данни; дефинирането на изисквания за качество на дигитализираните обекти от различен тип; както и предлагане на професионално обучение на ниво, хармонизирано с европейските практики. Необходимо е също така да се разработи стратегия за приоритизиране на дигитализацията и достъпа онлайн в областта на културното съдържание и да се намерят подходящи форми за трансфер на опит и ноу-хау към институциите, които правят първи стъпки в дигитализацията, достъпа онлайн и дългосрочното съхранение.

Анета Дончева е заместник-директор по библиотечно дело на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Магистър по библиотечно дело и информационни науки, специализации по културна администрация и мениджмънт, научен сътрудник по библиотечен мениджмънт. Работила е в публична библиотека в гр. Добрич, ръководила е Научно-методичния център и звеното за библиотечна координация в Националната библиотека, била е хоноруван преподавател. Основните изследователски и професионални теми, по които работи, са свързани с националната библиотечна и информационна политика, библиотечния мениджмънт, библиотечните ресурси; връзките с обществеността и маркетинга на библиотеката.

Ръководител е на множество национални и международни проекти като българо-словенски проект за изграждане на Единна национална библиотечно-информационна система „Виртуална библиотека-България“; проект TELPlus в рамките на Програма eContentPlus на Европейската комисия; проект BG0046 „Дигитализация и запазване на писменото наследство на България“ в рамките на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП); проект „Дигитална библиотека“ на Националната библиотека. Координатор на националните проекти ДАПИС (Дигитални архиви и документи: популяризиране, изучаване, съхранение) и проект „Ръкописни и документални паметници от българските земи XIII-XVII в.“

От 1991 г. е създател и член на Българската библиотечно-информационна асоциация, като няколко години е била заместник-председател и член на Управителния съвет.

Автор е на 1 монография, съставител на 2 сборника, има над 70 публикации в професионални и национални издания и над 90 доклада в национални и международни конференции.

Цветанка Панчева е ръководител направление „Дигитална библиотека“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Магистър по библиотечно дело и информационни науки, доктор по библиотечно-информационни науки, старши научен сътрудник. Работила е в Научно-методичния център и в Центъра за национална библиография в Националната библиотека. Била е зам.-директор на Столичната библиотека. Ръководила е научната секция по библиотекознание в Националната библиотека и в момента е научен секретар на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и научен секретар на СНС по библиотечно-

информационни науки към ВАК. Преподава в СУ „Св. Кл. Охридски“, катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ и в Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии.

Изследва проблеми, свързани с регионалната информационна дейност на библиотеките, краеведската библиография, ретроспективната национална библиография, дигитализацията на библиотечни документи – стандарти за информационно разкриване на дигитализираните източници. Участва в изграждането на библиографски БД, отнасящи се до българската книга и официалните издания за периода 1878-1944 г.

Автор и редактор е на 7 персонални и тематични библиографски издания. Има над 90 научни и приложни публикации по въпроси на справочно-информационната, краеведската и библиографската дейност на библиотеките в условията на електронен достъп до информацията и над 40 доклада в национални и регионални форуми.

Член е на Българската библиотечно-информационна асоциация и на Управителния съвет на Съюза на краеведите в България.

Н. с. Анета Дончева
Ст. н. с. д-р Цветанка Панчева

Участието на Националната библиотека в международни проекти за дигитализация

В доклада се разглеждат основните направления в работата на Националната библиотека на България в областта на дигитализацията на писменото културно наследство. Дейността по дигитализация е съобразена с функциите и задачите на библиотеката като национална институция, която изгражда целенасочено, в продължение на повече от 130 години, фондове и колекции с национален произход и значимост.

Представят се целите, свързани с опазването (чрез създаване на дигитални архиви), достъпа (чрез предоставяне на текста на документа в интернет; създаване на мета данни; използване на технологии за разчитане на текстове) и популяризирането (чрез специализирани сайтове, портали, презентации, книжни издания, каталози, изложби и др.; участие в европейски и световни дигитални библиотеки с уникални документи и колекции; извършване на дигитални услуги).

Разкриват се приоритетите при дигитализирането на документите, които са свързани с националния обхват, ценността на съдържанието, физическото състояние на оригинала (дава се приоритет на дигитализирането на повредени документи и на такива, които са застрашени от унищожение), авторските права, честотата на ползване от потребителите, уникалността на отделния екземпляр и др.

Обръща се внимание на извършената административна реформа в Националната библиотека във връзка с разширяването на процесите на дигитализация и осигуряването на оптимални условия за ефективно развитие на тази дейност. Споделя се опит за структурата на Дигиталната библиотека, системата за представяне на метаданните за дигитализираните обекти, приоритетите и критериите за подбор на документите за дигитализация, участието в международни и национални проекти като възможен начин за финансиране на дейността по дигитализация.

Разкрива се подробно участието на Националната библиотека в четири международни проекта:

- **„Европейска библиотека“ (The European Library).** Участието на България в Европейската библиотека е чрез проект TELPlus (финансиран в рамките на Програма eContentPlus на Европейската комисия). Проектът се подкрепя от Конференцията на директорите на европейските национални библиотеки. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ се присъедини към информационния портал на Европейската библиотека (The European Library) чрез предоставяне на база данни от дигитални копия на документи, съдържаща общо 60 931 записа. Това е и основата за включване в новия проект на ЕК – Europeana.

- **BG0046 „Дигитализиране и опазване на писменото богатство на България“ (2009-2011).** Проектът е одобрен за финансиране по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП). В съответствие с Меморандума за разбирателство относно изпълнението на ФМ на ЕИП България получава финансова помощ в размер на 21,5 млн. евро за финансиране на проекти, в няколко приоритетни области в периода 2007 – 2011 г., една от които е и опазване на европейското културно наследство. Нашият проект е свързан с разширяване на Дигиталния център, изработване на дигитални

копия на уникални документи от фондовете на Националната библиотека (Славянски ръкописи от 14 век; Сиджлии от Ориенталските колекции; Български периодични издания 1878 – 1940 г.), създаване и развитие на „Национален регистър на издаваните книги в България“ (Books in print) с партньор Асоциация „Българска книга“.

- **„IMPACT“ (Improving access to text)** – подобряване на достъпа до текста. Проектът е финансиран от ЕК, Седма рамкова програма. Идеята на проекта е да осъществява многопланов езиков поглед върху достъпността и повишаване използването на дигиталния текст чрез изграждане и адаптиране на езикови инструменти и създаване на лексикални ресурси за все още невключени в проекта езици, вкл. български, словенски, чешки. Националната библиотека на България като партньор във втората фаза на проекта се задължава да осигури дигитални ресурси за тестване на изследователските разработки, като предостави бази данни за развитие, оценка и демонстрация на OCR софтуера, а също и да представи и разпространи резултатите от проекта и да подкрепи изграждането на дигитална компетентност в България.

- **„Световна дигитална библиотека“ (WDL).** Сключено е споразумение за сътрудничество и договор за участие и са подготвени и предоставени дигитализирани редки колекции – изпратени са за тестване 10 бр. славянски ръкописи, придружени с мета данни.

Димитър Тотев Минев

Роден на 01.07.1958 г. в гр. Пловдив

Завършил през 1983 г. висше образование в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с магистърска степен „Специалист по български език и литература“. През 1990 – 1991 г. завършил следдипломна квалификация по „Културология“. През 2008 г. преминал успешно квалификационен курс на BRITISH COUNCIL за „Съвременни аспекти на библиотечния мениджмънт на публичната библиотека“. От 2009 г. до март 2010 г. завършил магистърска степен по специалността „Библиотечно-информационни науки и културна политика“ във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

От 1983 до 1985 г. работи в Драматичен театър „Н. О. Масалитинов“ – Пловдив, като специалист „Постановъчна част“. От 1985 до 1989 г. е директор на Районния младежки дом „Ал. Димитров-Сашо“. От 1989 г. и досега е заместник-директор на Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив.

През последните няколко години работи по проблемите на дигитализацията и е ръководител на дигитално студио към библиотеката.

Петко Деянов Георгиев

Роден на 01.07.1983 г. в гр. Сливен.

Завършил Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, специалност Българска филология и Етнология, магистър по Етнология – специалист по културен туризъм и културно проектиране.

Работи по проблеми, свързани с интеграцията на различни малцинствени, религиозни и етнически групи не само в България, но и на Балканите. Автор на публикации в сферата на етнологията, социалната антропология, библиотеката и нейния социален микросвят.

От 2006 г. работи в Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив.

През 2007 г. е привлечен в отдел „Специални сбирки“ като сътрудник на изпълнение на проекти, свързани с опазване на книжното богатство на библиотеката. Към настоящия момент работи по изграждането на електронен каталог и пълното дигитализиране на най-стария фонд портрети и снимки в страната.

*Димитър Минев,
Петко Георгиев*

Дигитализация в Народна библиотека „Иван Вазов“ – възможност за участие в „Еуропеана“

Обща информация

Народна библиотека „Иван Вазов“, Пловдив, е създадена през 1879 г. Тя е публична, универсална, научна библиотека. Изпълнява функциите на втори национален архив на българската печатна продукция. Също така е и регионален културен институт и с богатия си библиотечен фонд подпомага научно-изследователската, преподавателската, учебната и производствената дейност.

Народната библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив, е първата депозитна библиотека в България още от 1881 година, 16 години преди въвеждането на „Закон за депозиране печатни издания в народните библиотеки“ (1897 г.), което я прави незаменима за изследователите. За тях са уникални по своята същност и съдържание ръкописите от пергамент и хартия, първите български печатни книги от началото на XVI век до края на XVIII век, възрожденската литература от 1806 до 1878 г., пълният репертоар на българската книга и периодичен печат.

Опазването на фондовете е основна грижа на библиотеката и изключително важно е отношението към Специалните сбирки, към тяхното съхранение и възможността им да бъдат предоставяни за ползване. Необходимостта от такава грижа е свързана с уникалността на тези документи. Повечето от тях са единствени екземпляри в България и с особено голяма ценност на съдържанието.

Изграждане на дигитални колекции

Процесът на дигитализация включва съхраняване и опазване на важни национални книжовни паметници чрез съвременни методи и технологии, създаване на възможности за бърз и ефективен достъп на потребителите до дигиталните ресурси

в помощ на образованието, научните изследвания, културата и други области.

Първото участие на библиотеката в проект за дигитализация на културно-историческото наследство стартира през ноември 2006 г., заедно с още четири големи обществени библиотеки за създаване на „Мрежа на регионалните библиотеки за съхранение на редки и особено значими колекции чрез използването на нови и по-ефективни методи“, финансиран от Министерството на образованието и науката по програмата „Проучване на националните културно-исторически ценности като част от европейското културно наследство и съвременни методи за тяхното съхранение“.

Към тази дата Сводният каталог съдържа **2510** библиографски описания, като най-голям дял от тях се пада на НБ „Ив. Вазов“ – Пловдив, като към всеки запис има визуализация на заглавна страница, корица, образ, екслибрис и немалка част от тях са напълно дигитализирани.

Днес дигитализацията на писмени документи от този отдел продължава и в цифров образ могат да бъдат разгледани 45 от най-ценните ръкописи, между които :

Кюстендилски палимпсест от 12 в.

Слепченски апостол – 12 в.

Сборник от 16 в. – Сръбска редакция

Миней от 17 в. на Кръстю Граматик и др.,

както и византийски, османо-турски и арабски ръкописи.

Напълно цифровизирани са 15 редки и ценни и 16 старопечатни книги и десетки възрожденски шампи.

През 2007 г. библиотеката закупи със собствени средства специализиран Book scanner **OMNISCAN 5000 TT** на немската фирма ZEUTSCHER, което даде възможност да се започне собствена дългосрочна програма за опазване на фондовете чрез дигитализация.

Целите на дигиталната библиотека изискват създаването на база от висококачествени дигитални образи, отговарящи на търсенето в момента и предлагащи перспектива при бъдещото развитие на технологиите.

В стартирания през 2009 г. проект РЕГИНА Периодични издания, финансиран от МОН, ще бъде създаден Своден ката-

лог на периодичните издания на четири регионални библиотеки: Столичната библиотека, НБ „Иван Вазов“ и регионалните „П. Р. Славейков“ – В.Търново, и „П. К. Яворов“ – Бургас. Този каталог ще включва библиографска информация и възможност за визуализиране на съдържанието на периодичните издания, съхранявани в тези библиотеки за периода до 1944 г. До този момент в Пловдивската библиотека е напълно дигитализиран и обработен източнорумелийският печат, включващ вестниците: „Независимост“ 1881–1882 г., „Народний глас“ 1879–1885 г., „Съединение“ 1883–1886 г., „Южна България“ 1883–1885 г., „Борба“ 1885 и др. Към момента по този проект са цифровизирани и напълно обработени над 20 000 стр. от периодични издания. При завършване на проекта през ноември 2010 г. всички те ще бъдат напълно достъпни в интернет. По този проект библиотеката получи сторидж сървър и има възможност да съхранява големи обеми от дигитализирано съдържание, което я прави добър партньор и възможен доставчик или агрегатор на бази от данни.

Интересна и значима колекция, която в момента се дигитализира, е „Портрети и снимки“, съдържаща около 4000 фотографии и пощенски картички на лица, събития и обекти с изключително историческо значение. Във фонда се съхраняват и десетки снимки, свързани с европейски и световни събития и личности, което превръща сбирката в полезен и богат извор на историческо, етнографско и изкуствоведско познание.

Натрупаният опит в дигитализацията на съхраняваното в библиотеката културно-историческо наследство и възможностите ѝ като голям регионален културен център представлява добра възможност за участие в големи европейски проекти като „Еуропеана“.

Даниела Стефанова Атанасова е научен сътрудник в Централната библиотека на БАН от 1989 г. Има защитен докторски минимум и предстои защита на дисертация.

Работи в областта на автоматизираните информационно-търсещи системи, бази данни, библиотечните компютърни технологии и дигитализацията на културното и историческо наследство.

Има над 40 научни публикации.

Участва в множество български и чуждестранни научноизследователски и приложни проекти като ATHENA, фонд „Русский мир“, Национален исторически музей и други.

Членува в Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА), Асоциацията на университетските библиотеки (АУБ) и Българския информационен консорциум (БИК).

Даниела Стефанова Атанасова

Международният проект ATHENA и българското участие в него

Централна библиотека на БАН

ATHENA
Access to cultural heritage
networks across Europe

**(„Достъп до мрежи, свързани
с европейското културно наследство“)**

Основна насока на проекта е да съдейства на по-големия европейски проект Europeana – да събира дигитално съдържание от културните институции и да го интегрира в него. И двата проекта са финансирани от Европейската комисия с цел богатото културно наследство, съхранявано в хиляди институции из Европа, да бъде бързо и лесно достъпно за потребители от цял свят.

Проект ATHENA стартира на 1 ноември 2008 г., ще продължи 30 месеца и се координира от италианското министерство

на културата. В проекта участват 20 страни – членки на Европейския съюз, и три страни извън него (Азербайджан, Израел и Русия). Списъкът от институции, предоставящи свои дигитални колекции, непрекъснато нараства – за момента броят им е към 120.

Досега България участва с 5 колекции. Три от тях са готови за интегриране в ATHENA:

1. *WebFolk Bulgaria* – Мултимедийна база данни за българска фолклорна музика (проект на Института по изкуствознание при БАН).

2. *Картини за София* от Владимир Мански и Йосиф Обербауер (съвместен проект на ЦБ на БАН и Общинско предприятие „Стара София“ със Софийски исторически музей).

3. *Руските емигранти в България*. Базата данни се състои от две основни части – „Персоналии“ и „Мемориални обекти“ – и е на руски и български език.

4. *Български народни приложни изкуства* (съвместен проект на ЦБ на БАН и Етнографския институт с музей при БАН).

5. *Феликс Каниц* (съвместен проект на ЦБ на БАН и Архива на БАН).

Очевидно страната ни заслужава по-достойно представяне. Затова, ако имате идеи и желание за участие, ако имате колекции, които искате да представите по модерен и достъпен начин на повече потребители от различни страни, както и ако искате институцията, за която работите, да бъде известна по света, работете в екип с българския агрегатор – ЦБ на БАН.

ЦБ на БАН предоставя софтуер за организиране, поддръжка и управление на дигитални колекции – BASLib – разработен в ЦБ на БАН от Даниела Атанасова и Петър Първанов. През годините BASLib се е доказал като ефективна информационна система за поддръжка на бази данни на библиотеки, музеи и архиви, адаптира се лесно при интеграцията на дигиталните колекции в общия масив от данни. Той се използва за организацията на четири от петте български колекции в ATHENA.

Основен принцип при проектирането е лингвистичното осигуряване на системата – създаване на максимален брой таб-

лици за автоматичен избор на данни. Това намалява риска за грешки и в същото време позволява чрез функцията „Генериране на отчети“ информацията да се извежда съгласно международно възприетите стандарти.

Създадените бази данни могат да се използват за издаване на печатни каталози и създават условия за популяризиране в интернет пространството.

Със своя интерфейс BASLIB увеличава значително възможностите за търсене на литература, художествени произведения и архивни документи и повишава комуникативните възможности между институциите на ниво информационни системи.

Приложението на BASLIB за електронно документиране и дигитализация на паметниците на културата е съвременен метод за тяхното опазване, защита и популяризация.

Анна Ангелова е д-р по книгознание, библиотекознание и библиография. Завършила е специалност „Българска филология“. Веднага след завършването си постъпва в Университетската библиотека. Ръководи направление „Библиотечно-информационно обслужване и книжни фондове“, участва в организацията на фонда „Редки и ценни издания“. Има редица публикации в списанията „Библиотека“, „Наука“, „Свят“ и др., в сборници от конференции и научни симпозиуми. Автор е на идейния проект и активно участва в работата на научния колектив, разработил „Електронен портал за българска славистика – „Bibliotheca Slavica“. Директор на Университетската библиотека (2008).

Красен Стефанов е д-р по математика (направление информатика, 1995). Завършва Софийския университет с магистърска степен по математика (Компютърни науки) и Университета в Твенте (Холандия) с магистърска степен по проектиране на системи за обучение и продължаване на квалификацията (MSc in Educational and Training Systems Design). Специализира в Бърно и Бирмингам. Доцент от 1998 г., директор на Университетския изчислителен център (от 2003 г.). От 1984 г. води лекции и упражнения по: Програмиране 1, Програмиране 2, Езици за програмиране в изкуствения интелект, Изкуствен интелект, Методи за програмиране в изкуствения интелект, Мултимедия и хипермедия в образованието, Проблемно-ориентирани езици за програмиране, Мултимедийни технологии, Програмиране в интернет, Проектиране на човеко-машинен интерфейс, Уеб бази от данни, Бизнес с интернет, Бизнес телекомуникации, Компютърни мрежи, Сиско академия, Стандарти и моделиране в електронното обучение, Софтуерни системи за електронно обучение, Сигурност в компютърните мрежи. Ръководител на магистърска програма „Разпределени системи и мобилни технологии“.

Андрей Бояджиев е д-р по филология (1995 г.) на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Завършва специалност „Руска филология“ с втора специалност „Българска филология“ в същия университет. Работил е като помощник-библиотекар, архивист, научен сътрудник по славянска палеография, асистент по старобългарски

език. Доцент е по старобългарски език в Софийския университет (от 2005 г.). Специализира „Славянска палеография“ (София, 1990-1991), „Византийска палеография“ (Солун, 1992), „Компютърна лингвистика“ (Питсбърг, САЩ, 1995) и „Опазване на културното наследство“ (Будапеща, 1997). Лектор по български език в Саарландския университет (ФРГ, 2004-2006 г.). Изнасял е лекции в Шуменския, Русенския и Новия български университет, а също така в университетите в Гьотеборг (Швеция), Будапеща (Унгария), Питсбърг (Пенсилвания, САЩ), Колумбъс (Охайо, САЩ), Кембридж (Великобритания), Саарбрюкен (Саарланд, ФРГ). Съосновател и научен секретар на Комисията за компютърна обработка на средновековни славянски ръкописи и старопечатни книги при Международния комитет на славистите. Съосновател на магистърската програма „Компютърна лингвистика“ (от 1999 г.) във Факултета по славянски филологии на Софийския университет.

*Анна Ангелова, Красен Стефанов,
Андрей Бояджиев*

Дигиталните библиотеки и електронното обучение в Софийския университет

Технологиите за електронно обучение стават все по-популярни и по-достъпни в българските университети. Тези технологии са предназначени да обслужват голям брой студенти с електронни версии на традиционните дидактични материали, като променят отношенията преподавател-студент и създават нови начини и средства за изучаване на съответните дисциплини. От друга страна, библиотеките предлагат все по-разнообразни средства за получаване на информация от електронни каталози, бази от данни и специализирани описания на сбирки. По този начин ролята на библиотеките като културен център на университетите се утвърждава все повече и при изграждането и провеждането както на традиционното, така и на електронното обучение.

Авторите правят преглед на постигнатото в електронната среда на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, очертават тенденциите в развитието досега и запознават с проектите, които имат отношение към интеграцията с европейските дигитални инициативи в областта на културата и образованието.

Емилия Станева-Милкова е директор на Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна, през последните десет години. Бакалавър е по библиотекознание и библиография. Магистър е по история. Специализира в САЩ и в Германия. Има опит в изграждането и управлението на екипи и проекти, в които библиотеката участва активно. Участник е в проектите „Sister Libraries“ и ABLE, спонсорирани от Държавния департамент на САЩ, европейските проекти PULMAN и CALIMERA, в които библиотеката е представена с успешните си практики, проекта AITMES, финансиран от ЕС, проекти, финансирани от Гьоте институт и Британския съвет. От 2008 г. библиотеката се включва и в Европейския проект EuropanaLocal като регионален координатор. От същата година библиотеката участва и в партньорство за познание по програма Грундвиг. Съавтор е в сборника „Библиотеката в новото хилядолетие“, 2008 г., и в библиографските указатели „Пенчо Славейков 1866-1912 г.“, 2003 г., „История на религиите“, 2000 г. и „120 г. Априлско въстание“, 1996 г.

Емилия Станева-Милкова
*директор на Регионална библиотека
„Пенчо Славейков“, Варна*

Еуроeана: предизвикателство и европейски хоризонт за българските библиотеки

Текстът представя проекта **Еуроeана** и акцентира върху отделни въпроси и проблеми, пречупени през призмата на българското участие и възможностите за коопериране на усилията на всички заинтересовани страни.

Еуроeана осигурява интегриран достъп до дигиталните обекти, създадени или представяни от културни институции от всички страни – членки на ЕС. Тя ситиуира на едно място материали от музеи, библиотеки, архиви и аудиовизуални архиви с цел създаване на условия европейското мултикултурно и мултиезично многообразие да бъде равнопоставено в достъпа в условията на обща on-line среда. Принципът на равнопоставяне на разнообразието е следван и при оформянето на интерфейса на сайта – той е многоезичен.

Към днешна дата какво е присъствието на българските библиотеки в Europeana. Професионалната общност с отношение към проблематиката в България споделя идеята на проекта Europeana. Официално присъединилите се са Институтът по математика и информатика при БАН и Библиотеката на НБУ. НБКМ е част от Europeana посредством проект The European Library (Европейска библиотека). Но в списъка на Europeana на библиотеки, предоставящи дигитално съдържание, няма регистрирана българска библиотека. Засега.

В EuropeanaLocal партньор е Регионална библиотека „Пенчо Славейков“, чрез проекта „Варненска дигитална библиотека“.

Докладът представя опита на библиотека „П. Славейков“ по изграждането „Варненска дигитална библиотека“.

Библиотеката пристъпва към дигитализация на част от фондовете си и някои специални колекции в изпълнение на културната си и информационно-образователна мисия. Дигитализацията е част от дългосрочната стратегия на библиотеката с цел разширяване географията на представяне на културно-историческото наследство на Варна и региона. Този проект кореспондира с решенията на Европейския съюз относно опазването на значимото историческо минало и наследство като специфика и разнообразие.

Подготвителната фаза на програмата стартира през 2008 г. с избор на екип, оборудване с необходимата техника и софтуер с цел изграждане на инфраструктурата на дигиталната лаборатория. Формулирахме приоритетите по отношение на вида и съдържанието на документите, подлежащи на дигитализация в близките години, като определихме критериите за подбор на тези документи. В съответствие с тази задача библиотеката ориентира програмата си по опазване и съхранение на уникалния си фонд – от варненски периодични издания от края на XIX и началото на XX в., снимки, картички и архивни документи, от ограничен в практически неограничен достъп до документите, независимо от време и място. Положихме основите на архитектурата на дигиталната библиотека. Избрахме система за представяне на мета данните за дигитализираните обекти,

уточнихме специфичните изисквания за данните, необходими при описанието на материалите от различните колекции. Постигнахме прозрачност и паралелност на процесите – сканиране на изображенията и създаване на оригинални библиографски записи, както и успешно интегриране на сканираните изображения и мета данните в електронните каталози.

Проектът има две основни подпрограми – по дигитализация и уеб представяне на местни документални ресурси. Профилът на дигиталната колекция е строго дефиниран.

- База данни дигитални копия и мета данни „Варненски периодични издания“;
- База данни дигитални копия и мета данни „Пощенски картички и фотографии от Варна XIX-XX в.“;
- уеб проект „Стара Варна“.

Колекцията разкрива в пълна степен социокултурния и исторически живот във Варна в разглеждания период. Целта на програмата е както физическото опазване, така и откритият и свободен достъп до документи за регион Варна и Североизточна България.

Проектът EuropeanaLocal за нас действително отвори нови хоризонти. Стремим се усилията ни да допринесат за създаването на един по-завършен, семантично обединен продукт. Сега вече съзираме нови хоризонти – защо не? всички ние да синхронизираме усилията си по дигитализацията на регионалното си културно наследство, за да представим на тази обща европейска сцена – Europeana – пъзела на едно панорамно българско присъствие.

Ние предлагаме нов вид партньорство – вместо нови йерархични структури да създадем гъвкави връзки между библиотеките, които работят заедно по даден проект. Успехът на подобно партньорство зависи от инициативността и креативността на всеки от участниците. А резултатът – подобаващо представяне на България в Европейската дигитална библиотека. Ще направим данните си конвертируеми по отношение на останалите страни – членки на ЕС – реално присъствие в европейското културно пространство.

Доцент д-р Живко Иванов е завършил „Българска филология“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, преподавател по българска литература след Освобождението, декан на Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Участва в управлението на екипи и проекти по европейски, национални и университетски програми. Бил е гост-лектор в Университета Гент (Белгия), Карловия университет (Прага), университета „Лоранд Йотвюш“ (Будапеща), в Полша, Турция. Автор е на множество научни статии и книги.

Доц. д-р Живко Иванов
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Научни дигитални библиотеки

Дефинира се понятието „научна библиотека“, разглежда се накратко историята на научните онлайн библиотеки – необходимостта и целите на създаването, връзките с класическите публични и научни библиотечни колекции.

Основно внимание се отделя на проблема за автентичността на документите, достоверността и устойчивостта на информацията, както и влиянието на научността върху критическото дигитално публикуване в публичните библиотеки.

Разсъжденията се опират върху сравняване на проектите Google (Scholar и Book) и Europeana, практиката на проекта Open Scholarship on the Web, колекцията HyperNietzsche (The HyperNietzsche Project and Open Scholarship on the Web) и изграждането и управлението на подобен тип проекти.

Презентацията се спира в края на институциите, които са в състояние да проведат и реализират мрежа от научни дигитални библиотеки, които съществено да допринесат за качеството на публичната информация и да приложат практически идеята за общество, изградено върху знанието.

Доц. д-р Сава Йорданов Василев е роден на 18.01.1957 г. Преподавател в катедра „Българска литература“ на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ от 1990 г. Лекционните му курсове през различни периоди от преподавателската му работа са в областта на *Българската литература между двете световни войни*, *Българската литература след Втората световна война*, *Историческа поетика*, *Кино и литература*, *Образи на културата в медиите* и др. Автор на над 300 публикации – научни студии и статии, рецензии, публицистика, есеистика, разкази и учебно-помощна литература.

Гостувал е като лектор в Лвовския университет. Създател и главен редактор на студентския алманах за литература, философия и изкуство „Пир“ (1994-2002), един от създателите и настоящ главен редактор на Алманах за литература, наука и изкуство „Света гора“. Водещ редактор на академичната библиотечна поредица „Литературни кръгове и издания“ и на други поредици. Съставител, рецензент и редактор на научни издания, научни сборници и книги с художествена литература и др. Носител на национални награди за литературна критика и художествена литература. Председател на Националното общество за литература и изкуства (НОЛИ) „Формула б“. Автор е на 6 литературоведски книги, между които монографии и сборници със статии и студии, съавтор на 3 книги в областта на филологията и учебно-помощната литература. От 2004 г. е директор на библиотеката на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Автор на 2 книги с художествена проза (цикъл разкази и роман).

Доц. д-р Сава Василев

Дигитализиране на Университетската библиотека към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – постижения и проблеми

Текстът на доклада очертава профила на една университетска библиотека (при ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) в контекста на конферентната тема и представя както постигнатото през изминалата 2009 г., така и редица проблеми, свързани с базата и финансирането на споменатото звено. Споделя се опит, визиращ договореностите и сътрудничеството между университетската библиотека и регионалните библиотеки. Направени

са някои предложения, отнасящи се до работата на университетските библиотеки и комуникацията помежду им, но се изразява и надеждата, че Министерството на образованието, младежта и науката и Министерството на културата биха могли да съгласуват усилията си и да разработят съвместна програма за решаването на проблемите в университетските библиотеки и съвместната им работа с регионалните и читалищните библиотеки в полза на всяка от страните.

Пламена Попова е ст. асистент в Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии и е преподавател в Департамента по общообразователни дисциплини. Магистър по право, доктор по изобретателско, авторско и патентно право. Основните изследователски и професионални теми, по които работи, са свързани със сравнително-правните изследвания.

Лектор е на симпозиуми и международни конференции, участник е в национални и международни конференции и научни проекти „Тракия – кръстопът на цивилизации“ и „Модерният град и съхраняване на националната идентичност“. Член е на Правната комисия към Съюза на читалищните дейци и на Bulgarian Informing Sciences Society.

Експерт по Болонския процес към СВУБИТ.

Пламена Попова **СВУБИТ**

Еурореана: авторскоправни проблеми и перспективи

Еурореана.eu е проект на университети, изследователски центрове и доставчици на съдържание, инициран и финансиран основно от институциите на ЕС. Основните цели на проекта са да подпомогне дейността на ЕС в културния сектор като се осигури достъп до европейското културно и научно наследство в интернет.

Съдържанието на Еурореана, както и на всяка дигитална библиотека, се създава с две основни перспективи, които не са по условие взаимноизключващи се – опазване на културното наследство и достъпност до знанието и по-широки културни ресурси за ползвателите.

В съвременната правна теория са изведени няколко аргумента, които са директно свързани с културата и културните ценности и оправдават предоставянето на правна закрила на авторите. Тези правни постановки са предмет на настоящото изложение.

В доклада се изследват основните авторскоправни проблеми, които се пораждат при създаване на дигитални библиотеки и в частност на Europeana. Изложението изследва авторскоправната проблематика в призмата на културните ценности, които стоят в основата на предоставянето на авторскоправна закрила.

Формират се изводи относно перспективите на авторскоправната закрила с оглед развитието на дигиталните библиотеки и конкретно на Europeana.

Ст.н.с. д-р Радослав Павлов е заместник-директор на Института по математика и информатика на БАН и ръководител на секция „Математическа лингвистика“.

Научните му интереси са в областта на: мултимедийни и езикови технологии, технологии за представяне и обработка на знания, цифрови библиотеки с мултимедийно съдържание, семантичен уеб, електронно обучение, компютърна лингвистика, алгоритмика, математически основи на информатиката.

Автор е на повече от 110 статии и 4 книги.

Участник и ръководител от българска страна е на редица европейски изследователски проекти като:

FP7-CIP-ICT PSP-2009-3: EuDML „The European Digital Mathematics Library“;

EU FP7 INF 211983 MONDILEX – Conceptual Modelling of Networking of Centres for High-Quality Research in Slavic Lexicography and Their Digital Resources – координатор;

FP6-IST-22004-027451 LOGOS „Knowledge-on-Demand for Ubiquitous Learning“ (2006-2009)

FP6 INCO-CT-20030003401 HUBUSKA „Networking Centres of High Quality Research on Knowledge Technologies and applications“;

CHIRON „Referring Innovative Technologies and Solutions for Ubiquitous learning“ PT/04/B/F/PP-JASON „On the Job e-Training Skills to Deal with Digital Cultural Heritage Content“;

KNOSOS „New Media Knowledge Village for Innovative e-Learning Solutions“;

ARCHIMED – Advanced Multimedia System Architectures and Applications for Educational Telematics;

ADONIS – Advanced on-the-job e-Training Solutions for e-Business for SMEs.

Ст.н.с. д-р Никола Икономов завършва Техническият университет в София (Компютърни науки, 1967 г.), защитава докторат след успешна специализация в Осака, Япония, през 1986 г. и става ст.н.с. през 1988 г. към Института по изчислителна техника и технологии. По време на дългата си кариера като компютърен специалист Никола Икономов координира редица национални и международни проекти, свързани с развитието на Единната система електронно-изчислителни машини. Под негово ръководство в института се създава и развива високотехнологичен център в областта на полупроводниковите и оптични запомнящи устройства.

Награждаван е с грамоти и медали за изключителни технически и професионални постижения и принос в областта на компютърните науки.

От 1998 г. Никола Икономов ръководи Лабораторията за фонетика и речева комуникация към Института за български език при БАН. През 2006 г. той започва работа към Института по математика и информатика като участва активно в създаването и развитието на Центъра по дигитализация, а от 2008 г. е негов ръководител. Понастоящем Никола Икономов координира изпълнението на множество национални и европейски проекти в областта на цифровизацията на научно и културно-историческо наследство. Автор е на повече от 80 научни публикации, книги, ръководства и патенти.

Ст.н.с. д-р Радослав Павлов,

ст.н.с. д-р Никола Икономов

Институт по математика и информатика на БАН

Цифрови библиотеки с научно и културно-историческо съдържание – реализации и проекти на ИМИ-БАН

През последните години, в рамките на редица национални и европейски проекти, екипи на ИМИ-БАН работят върху изграждане на мултимедийни цифрови библиотеки за виртуално представяне на българско научно и културно-историческо наследство при съблюдаване на следните базови изисквания: 1) осигуряване на гъвкав и ефективен достъп до знания чрез поддръжка на разнообразни дейности, процеси, форми и формати за представяне на информационното съдържание и взаимодействието с него; 2) съхранение и опазване на цифрово информационно съдържание; 3) осигуряване на богата функционалност, задоволяваща нуждите на крайния потребител.

Изградените софтуерни среди – прототипи на цифрови библиотеки, осигуряват следните функционалности:

- въвеждане, индексирание, семантично аотиране и управление на архиви и колекции с неограничен брой мултимедийни обекти – изображения, видео, звук, текст и др.;
- управление на мета данни (онтологични и технически);

- средства и услуги за навигация и извличане на цифрови обекти и/или техните описания; услуги за преглед и интерактивно представяне на цифровото съдържание и обектите;

- услуги за търсене (стандартно, комплексно, семантично, контекстно-базирано и др.), подбор и групиране на обектите, създаване на колекции от цифрови ресурси (тематични, времево и пространствено зависими и др.) и тяхното виртуално излагане;

- персонализация и осигуряване на адаптивен достъп до цифрово съдържание;

- многоезичност;

- услуги за администриране и поддръжка на средата;

- защита и опазване на цифровото съдържание (Watermarking, CopyRights) и др.

При изграждането на прототипите основна цел е и осигуряване на операционна съвместимост с подобни цифрови библиотеки, както и възможност за многократното им използване в друг контекст и област, с други цифровизирани колекции и обекти, като се спазват изискванията на EUROPEANA и утвърдени стандарти и спецификации като CIDOC Conceptual Reference Model за онлайн музейно експониране, Dublin Core и др.

На тази база са изградени Мултимедийната цифрова библиотека за източноправославно християнско изкуство (<http://mdl.cc.bas.bg/>) и Мултимедийната цифрова библиотека на българското фолклорно наследство (<http://213.191.194.27/folklor/>). Изградените цифрови библиотеки са използвани в рамките на няколко изследователски проекта: LOGOS „Knowledge on-demand for Ubiquitous Learning“ по 6-ата рамкова програма на ЕС и два проекта с Национален фонд научни изследвания – СИНУС „Семантични технологии за интернет услуги и технологично поддържано обучение“ (съвместно с Института по информационни технологии при БАН) и FolkKnow – „Технологии, основани на знания за създаване на дигитални ресурси и виртуално представяне на значими колекции от българското фолклорно наследство“ (съвместно с Института по фолклор – БАН, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“).

В процес на развитие е Цифрова библиотека за българското научно математическо наследство в рамките на проект EuDML – European Digital Mathematical Library (ICT-PSP 2010).

Значимо е участието на ИМИ-БАН в европейската програма eContentplus чрез проекта DIGMAP „Discovering our Past World with Digitised Maps“. Проектът е насочен към изграждане на виртуална цифрова библиотека от исторически географски карти, която да включва каталог на картите в библиотеката, географски тезаурус (многоезичен справочник с времеви параметри); авторски индекси (създатели, гравьори, печатари и др.), създаване на ресурси с отворен код за работа с цифрови библиотеки от исторически географски карти и интегриране на резултатите от проекта с други европейски проекти като ТЕЛ (The European Library), EUROPEANA и др.

Бъдещите научни изследванията в ИМИ-БАН са насочени към разработване на разпределени архитектури и среди на цифрови библиотеки, средства за агрегиране на разнородно съдържание, както и осигуряване на семантична съвместимост с Европейската цифрова библиотека EUROPEANA.

Петя Николаева Толева

През 2001 г. завършва висшето си образование в ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност „Български език и история“, магистър е по бизнес администрация. През 2006 г. специализира във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Велико Търново, за библиотекар, библиограф.

Професионалния си път като библиотекар започва през 2002 г. в Градска библиотека „Паисий Хилендарски“ – Асеновград, където въвежда автоматизация на библиотечните процеси. През 2006 г. започва работа като методист-библиотекар в НБ „Иван Вазов“ – Пловдив. На тази си длъжност придобива опит предимно в управлението на библиотеките от региона, като дейно участва в провеждането на семинари и обучения по компютърна грамотност, участия в проекти, изготвяне на стратегически анализи за развитие на библиотека. През 2007 г. е включена в екипа на НБ „Иван Вазов“ – Пловдив, за създаване на Електронен каталог на редките и ценни издания, съхранявани в отдел „Специални сбирки“. Каталогът е част от проект на Министерството на образованието за опазване културно-историческо наследство на България и е включен в Сводния каталог на старопечатни, редки и ценни издания, достъпен в интернет пространството. В момента е главен библиотекар на библиотеката към Регионалния археологически музей – Пловдив.

Съавтор е на каталозите „Кукленските ръкописи в Пловдивската народна библиотека“ и „Османо-турските документи в Пловдив“. Редактор е на книгата „Да не забравяме корените си“ от Петър Дочев.

Отличена от Университетска фондация Пловдив и от Факултета по икономически и стопански науки с проф. М. Михайлова във връзка с Деня на академичното слово.

Петя Толева

Електронна библиотека на Регионален археологически музей Пловдив: съвременни решения и перспективи

Регионалният археологически музей в Пловдив (РАМ – Пловдив) е една от най-старите културни институции в България. Официално открит през 1882 г., неговото развитие преминава през етапа на археологическо-нумизматичен кабинет

до окончателното му обособяване като Археологически музей през 1920 година.

Едно от богатствата на Регионалния археологически музей – Пловдив, е неговата библиотека (13 000 екземпляра, включително и собствени издания), чиято сбирка води началото си от 1879 г., когато се учредява и самият музей. Преди 131 години това е едно важно събитие за гр. Пловдив след Освобождението на България от турско робство през 1878 г.

До 1944 г. Археологическият музей и днешната Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив, са представлявали една институция с обща библиотечна колекция. Едва от лятото на 1945 г. библиотеката на музея съществува самостоятелно. Едни от научните поредици, обособили началния фонд, са „*Revue archéologique*“ (от 1910 г.), „*The annual of the British school of Athens*“ (от 1921-1923 г. до днес), „*Советская археология*“, „*Краткие сообщения*“, „*Jahrbuch des deutschen archäologischen Instituts*“ (от 1912 г. до днес) и др. От българските издания са *Годишниците на библиотеката и музея* (от 1904 до 1941 г.), създадени от Борис Дякович (директор на библиотеката в периода от 1 април 1901 г. – 12 февруари 1932 г.). От 1948 г. излиза като „*Годишник на Народния археологически музей – Пловдив*“.

След 1962 г. библиотеката към музея започва да поддържа книгообмен предимно с държави от Европа, при което сбирката ѝ се обогатява с издания на едни от най-големите научни институти на Стария континент, като: „*Sbornik*“ на музея в Прага (Чехия), „*Byzantinoslavica*“, „*Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Römische Abteilung*“ („*Bullettino dell istituto archeologico germanico, Sezione romana*“) и др.

От българската периодика библиотеката разполага с пълната поредица на едни от най-известните научни издания в областта на археологията. Това са: списание „*Археология*“ (от 1959 г. до днес), „*Archaeologia Bulgarica*“ (от 1997 г. до днес), „*Известия на Археологическия институт*“ при Българската академия на науките, „*Годишник на Археологическия музей в София*“, „*Музеи и Паметници на културата*“, „*Известия за музеите от Югоизточна България*“, „*Numizmatika*“. Но също така библиотеката към музея притежава редица други научни

издания и монографии на бележити български учени в областта на археологията.

Регионалният археологически музей – Пловдив, вече се помещава в нова модерна сграда, библиотеката е в просторно помещение, с приятна светла читалня от 8 читателски места и съвременно книгохранилище, съобразено с библиотечните изисквания за съхранение на книжни материали. Пренасянето на книги е улеснено и с директен асансьор от книгохранилището до библиотеката.

Основният фонд на библиотеката се състои от специализирана литература в областта на археологията, архитектурата и историята, етнографията и краезнанието – книги, монографии, отпечатащи, сборници и периодика – на български и други езици. Затова и основната група читатели са научни работници, студенти и ученици в тези области на знанието.

Регионалният археологически музей – Пловдив, има и свои издания: Кисьов, Костадин. Погребални практики в Родопите (края на II – I хил. пр. Хр.), Пловдив 2009. Кесякова, Е. и Д. Райчев. Филипопол (Албум), Пловдив 2008. Кисьов, К. Тракия и Гърция в древността. Могилни гробници от класическата епоха в Община Калояново, Пловдив 2005. Кисьов, К. Тракийската култура в региона на Пловдив и течението на р. Стряма през втората половина на I хил. пр. хр., София 2004. Кисьов, К. ГИД – Наследството на Тракийските владетели в Пловдивски регион, Пътеводител, Пловдив 2004. Кисьов, К. Калояново – праисторически и тракийски съкровища на България, Пловдив 2002. Кисьов, К., И. Прокопов и К. Дочев. Нумизматичното богатство на Археологически музей – Пловдив, София 1998. PULPUDEVA, Semaines philippopolitaines de l'histoire et de la culture Thrace, Plovdiv 10 – 22 Octobre 1986, т. 6, Sofia 1993.

Трябва да отбележим, че библиотеката притежава уникални редки и ценни издания, като: Wilpert, Joseph. Die Malereien der Katakomben Roms, 1903; Dictionnaire des Antiquites grecques et romaines, vol. 1-10, 1881 и др. Също така и луксозни издания от международни изложби на експонатите, като: Thracian Treasures from Bulgaria, 2009 (Албумът е каталог от изложба в Япония 2008–2009 г.) и др.

До 2009 г. библиотеката към Регионалния археологически музей – Пловдив, обслужва ограничено поради липса на съвременна библиотечна система и нужните за това технологии. Едно от съвременните решения, което се взе на този етап, е автоматизация на библиотечните процеси като една начална стъпка в превръщането ѝ в модерна библиотека. От 2009 г. библиотеката към музея закупи от фирма СофтЛиб, София, модул „*Електронен каталог КНИГИ*“ – библиографско описание на книги на български език, на руски език и на друга кирилица, както и на латиница. По този начин ще може да се търси по **всички въведени термини**, чрез речник или **чрез свободно формулиране на изрази**, така също – сортиране и отпечатване на информация. Това е единствената библиотека в региона с профил като нашата, притежаваща такава автоматизация.

Основните ни перспективи и цели са насочени към:

- Бърз и лесен достъп до книжното богатство чрез качествено и модерно обслужване, както и попълване фонда с нова литература;
- Въвеждане на модул „Музейни експонати“;
- Организиране създаването на своден електронен каталог между библиотеките към музеите от региона.

Никола Бажлеков е управител на „Прима Софт“ ООД. Доктор е по електроника. Инженер е по информационни технологии. Работил е в Централния научноизследователски институт по комплексна автоматизация (ЦНИКА) – София, и е бил асистент по управление и регулация в секция Обработка на данните в Техническия университет – Дрезден, Германия.

Ръководител и участник в над 70 национални и международни проекти. Има квалификации по управление на проектите; проектиране, разработка и внедряване на информационни системи; проектиране и изграждане на релационна бази данни; проектиране, инсталация и пускане в експлоатация на компютърни мрежи; проектиране, инсталация и пускане на системи за дигитализация на съдържание.

Член е на професионалната организация БАИТ.

Д-р Никола Бажлеков
управител на „Прима Софт“

В Европа с обединени дигитални ресурси

Вече двадесета година „Прима Софт“ работи в сферата на информационните технологии и тяхното приложение в българските библиотеки. Заедно с нашите партньори от „Софтлиб“, Регионалните библиотеки в Пловдив, София, Бургас, Велико Търново, Кюстендил и Търговище, библиотеките към Тракийския университет в Стара Загора, Лесотехническият университет в София и Аграрния университет в Пловдив, Националният статистически институт в последните няколко години реализирахме мащабни проекти като дигиталната библиотека на НСИ, сводните каталози РЕГИНА, РЕГИНА-ПИ, НАНИКО, Старопечатни и ценни издания, осигуряващи представяне в интернет на повече от 280 000 хиляди библиографски описания и повече от 700 000 страници дигитални копия.

Опитът ни от тези проекти може да се резюмира така: новите технологии в съхраняването и разпространението на информация ни изправят пред две големи задачи:

1. Трансформирането на наличното съдържание (физически екземпляри на книги, вестници, списания, снимки, грамофонни плочи, аудио- и видеокасети, микрофиш) в дигитални обекти с цел съхранение и широко разпространение през интернет.

2. Разработката на решения за съхранение, организация, описание и разпространение на огромен обем нововъзникващо директно в дигитален вид съдържание от най-различен вид (включително такова без физически еквивалент, като софтуер, презентации, уеб сайтове, електронни учебници, електронни вестници, списания, книги, записи на телевизионни и радио-предавания и др.)

Решението на тези задачи изисква на практика изграждане на изцяло нова техническа и организационна инфраструктура за създаване, съхраняване, описание, разпространение и осигуряване на достъп до дигитални обекти. Тази инфраструктура може да служи на различни цели в зависимост от вида на дигиталния обект и в такъв смисъл да обслужва много и различни общности като им предоставя възможност да създават, съхраняват, разпространяват и контролират достъпа до своите дигитални ресурси. В частност тя може да се използва за агрегиране на описанията на съществуващите дигитални обекти и предоставянето им на Europeana. Ние ще можем да представим в Europeana нашето историческо наследство и безценните достижения на нашата култура и изкуство тогава, когато изградим инфраструктурата, която ще ни позволи тук, в България да създадем, съберем, организираме, съхраним и разпространяваме дигиталните обекти, които ги представят.

Какво е необходимо:

- Държавна политика;
- Изграждане на техническа инфраструктура за създаване, съхранение и представяне на дигитални обекти;
- Избор на стандарти за описание на дигиталните обекти;
- Избор на стандарти за обмен на мета данни, описващи дигитални обекти;
- Избор на стандарти за еднозначна идентификация на дигитални обекти;

- Софтуерни решения, реализиращи описанието, съхраняването и представянето на дигиталните обекти.

Докладът дискутира проблемите, пред които сме изправени, и предлаганите от нас решения за консолидиране и представяне на дигитални ресурси в интернет.

Таня Войникова е магистър по физика от Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Работила е като проектант на интегрираната библиотечна система БИБЛИОТЕКА, на информационната система ПЕРСОНАЛИЯ на българските творци, като приложен програмист, ръководител на отдел в информационно-изчислителния център към Министерството на културата, експерт към програма „Библиотеки“ на фондация „Отворено общество“, консултант по въпросите на автоматизацията на библиотеките в страната, ръководител на отдел „Автоматизация“ на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, консултант по подготовка на проекти на Фондацията за развитие на гражданското общество, проектант и програмист на информационно търсещи системи в областта на културата. От 2000 година до момента Таня Войникова е управител на фирма „СофтЛиб“ ООД. Участвала е в колективите, разработвали националната стратегия на развитото информационно общество в България и националната библиотечно-информационна мрежа.

Таня Войникова

В Европа с обединени дигитални ресурси

Повече от 10 години фирма „СофтЛиб“ работи за внедряване на най-новите информационни технологии в културните институти на страната.

Дългосрочната ни стратегия е свързана със създаването на обединени електронни ресурси на културните институти на териториален или тематичен принцип, като се запазва уникалността на всяка организация.

В партньорство с Регионалните библиотеки в Пловдив, София, Бургас, Велико Търново, Кюстендил и Търговище бяха създадени Обединените каталози **РЕГИНА** – книги, ноти и графични издания; **РЕГИНА ПИ** – периодични издания, издавани до 1944 г. и **Старопечатни, редки и ценни издания**.

В партньорство с Централната селскостопанска академия и библиотеките към Тракийския университет в Стара Загора,

Лесотехническият университет в София и Аграрният университет в Пловдив са създадени обединените ресурси на Националният аграрен научно-информационен комплекс **НАНИКО**.

Към момента обединените електронни ресурси надхвърлят **280 000** библиографски описания и **100 000** сканирани страници.

Разработихме софтуерни продукти в съответствие с добри европейски практики.

Разработените системи притежават достатъчно възможности за създаването на качествени обединени електронни ресурси:

Едно от най-важните условия при създаването на такива ресурси е унификацията на данните в описанията, което наложи активна работа с участие на партньорите за редактиране на електронните описания.

В резултат на дългогодишна работа с нашите партньори бяха създадени големи масиви от данни – структурирани, унифицирани и редактирани бази данни с качествени библиографски описания. Нашите технологични и софтуерни решения позволяват от тези бази да бъдат извеждани данни в различни формати.

Работим в посока подготовка на мета данни съгласно изискванията на EUROPEANA.

Създаването на обединените електронни ресурси се явява следващ етап в управлението на библиографска информация и създаването на дигитални обекти. Предстои следващата стъпка – обогатяване с дигитално съдържание и развитие на софтуерните и технологични средства за при-сьединяване към EUROPEANA.

Проблеми: липса на национална стратегия за дигитализация на фондовете на националното културно наследство на страната.

Задачи:

- да се работи по подготовка на мета данните за описание на дигиталните обекти съгласно изискванията на EUROPEANA;

- развитие на софтуерните решения в посока покриване на всички изисквания, свързани с представянето на дигитални обекти в EUROPEANA.

- търсене на финансиране за ускоряване процесите на дигитализация за пълноценното участие в европейски и международни проекти;

- търсене на финансиране за развитие на софтуерното и техническо оборудване.

СПИСЪК С УЧАСТНИЦИ

1. Емил Стоянов – член на Европейския парламент
2. Даниела Петрова – председател на Комисията по култура, гражданско общество и медии в Народното събрание на Република България
3. Димитър Дерелиев – зам.-министър на културата на Република България
4. Yvo Volman – зам.-директор на отдел в ГД „Информационно общество и медии“
5. Harry Verwayen – директор бизнес развитие на Еуропеана
6. Д-р Милена Добрева – Университет Стратклайд, Великобритания
7. Н.с. Анета Дончева – зам.-директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“
8. Ст.н.с. д-р Цветанка Панчева – ръководител на направление „Дигитална библиотека“ на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“
9. Димитър Минев – зам.-директор на Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив
10. Петко Георгиев, библиотекар в Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив
11. Н.с. Даниела Атанасова – Централната библиотека на БАН
12. Д-р Анна Ангелова – директор на Университетската библиотека на Софийския университет „Св. Климент Охридски“
13. Доц. д-р Красен Стефанов – директор на Университетския изчислителен център на Софийския университет „Св. Климент Охридски“
14. Доц. д-р Андрей Бояджиев – Факултет по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“
15. Емилия Станева-Милкова – директор на Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна
16. Доц. д-р Живко Иванов – декан на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“
17. Доц. д-р Сава Василев – директор на Университетската библиотека на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“
18. Доц. д-р Иванка Павлова – Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУ-БИТ)

19. Ст.ас. д-р Пламена Попова – Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУБИТ)
20. Ст.н.с. д-р Радослав Павлов – Институт по математика и информатика на БАН
21. Ст.н.с. д-р Никола Икономов – Институт по математика и информатика на БАН
22. Д-р Никола Бажлеков – генерален мениджър на дружество Prima Soft Ltd.
23. Таня Войникова – управител на фирма „СофтЛиб“
24. Петя Толева – Пловдивски археологически музей
25. Албена Топалова – управител на „Тимекс БГ“ ООД
26. Андриана Георгиева – продуктов мениджър на фирма „Райс“
27. Биляна Ненова – ръководител търговски отдел на „Тимекс БГ“ ООД
28. Велислава Маринова – ръководител на направление „Справочно-информационно обслужване“ на Столичната библиотека
29. Весела Илиева – директор на Старинен Пловдив
30. Н.с. Георги Врагов – Институт по математика и информатика на БАН
31. Проф. Георги Тотков – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
32. Георги Чобанов – Литернет
33. Даниел Хаджиев – зам.-председател на Държавна агенция „Архиви“
34. Илиан Вълчев – key account manager във фирма „Верео“ АД
35. Ирина Иванчева – експерт в Министерството на културата по проекта „Еуропеана“, член на Експертна група към ЕК на държавите членки по дигитализация и дигитално съхраняване
36. Д-р Костадин Кисьов – директор на Археологическия музей – Пловдив
37. Лъчезар Риков – директор на Регионална библиотека „Никола Фурнаджиев“ – Пазарджик
38. Любава Георгиева – Национален исторически музей
39. Милка Янкова – директор на Университетската библиотека на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

40. Доц. д-р Петя Бъркалова – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
41. Рада Банялиева – Регионален исторически музей – Пловдив
42. Ст.н.с. д-р Радка Колева – директор на Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив
43. Райна Петрова – кмет на район „Централен“ – Пловдив
44. Светослав Бързанов – главен експерт в Комисията по култура, гражданско общество и медии в Народното събрание на Република България
45. Н.с. Стефан Шивачев – Регионален исторически музей – Пловдив
46. Юлия Цинзова – зам.-директор на Столичната библиотека

LIST OF PARTICIPANTS:

1. Emil Stoyanov – Member of the European Parliament
2. Daniela Petrova – Chairperson of Culture, Civil Society and Media Committee, Bulgarian National Assembly
3. Dimiter Dereliev – Deputy Minister of Culture of Republic of Bulgaria
4. Yvo Volman PhD – Deputy Head of the ‘Access to Information’ Unit, DG Information Society and Media, European Commission
5. Harry Verwayen – Europeana’s Business Development Director, EDL Foundation
6. Milena Dobрева PhD – Strathclyde University, UK
7. Research Fellow Aneta Doncheva – Deputy Director, “St. St. Cyril and Methodius” National Library of Republic of Bulgaria
8. Senior Research Fellow Cvetanka Pancheva PhD – Head of Unit Digital library, “St. St. Cyril and Methodius” National Library of Republic of Bulgaria
9. Dimitar Minev – Deputy Director, Public library “Ivan Vasov”, Plovdiv
10. Petko Georgiev – Librarian, Public Library “Ivan Vasov”, Plovdiv
11. Research Fellow Daniela Atanasova – Central library, Bulgarian Academy of Science
12. Anna Angelova PhD – Director, University Library “St. Kliment Ohridski”, Sofia
13. Assoc. Prof. Krasen Stefanov PhD – “St. Kliment Ohridski” University, Sofia
14. Assoc. Prof. Andrei Boyadjiev PhD – “St. Kliment Ohridski” University, Sofia
15. Emilia Staneva – Milkova – Director, Regional Public Library “Pencho Slaveikov”, Varna
16. Assoc. Prof. Jivko Ivanov PhD – Dean, Faculty of Philology, Plovdiv University “Paisii Hilendarski”
17. Assoc. Prof. Sava Vasilev PhD – Director, University Library “St. St. Cyril and Methodius”, Veliko Tarnovo
18. Assoc. Prof. Ivanka Pavlova PhD – State University of Library Studies and Information Technologies (SUBVIT)
19. Senior assistant Plamena Popova PhD – State University of Library Studies and Information Technologies (SUBVIT)

20. Senior Research Fellow Radoslav Pavlov PhD – Institute of Mathematics and Informatics, Bulgarian Academy of Sciences
21. Senior Research Fellow Nikola Ikonov PhD – Institute of Mathematics and Informatics, Bulgarian Academy of Sciences
22. Nikola Bajlekov – CEO, Prima Soft Ltd.
23. Tania Voinikova – CEO, Softlib Ltd.
24. Petja Toleva – Plovdiv Archaeological Museum
25. Albena Topalova – CEO, TIMEX BG Ltd.
26. Andriana Georgieva – Product Manager, “Rais” Ltd.
27. Biliana Nenova – Head of Commercial Unit, TIMEX BG Ltd.
28. Daniel Hadzhiev – Vice President, Archives State Agency
29. Georgi Chobanov – Linternet
30. Prof. Georgi Totkov – Plovdiv University “Paisii Hilendarski”
31. Research Fellow Georgi Vragov – Institute of Mathematics and Informatics, Bulgarian Academy of Sciences
32. Ilian Valchev – Key Account Manager in “VEREO”Ltd.
33. Irina Ivancheva – issue expert on the project Europeana, Ministry of culture, Republic of Bulgaria, Member States’ Expert Group(MSEG) on Digitisation and Digital Preservation
34. Julia Tsinzova – Deputy Director of Sofia City Library
35. Kostadin Kisiov PhD – Director, Regional Museum of Archaeology, Plovdiv
36. Lachezar Rikov – Director, Regional library “Nicola Furnadjiev”, Pazardjik
37. Lubava Georgieva – National Museum of History, Sofia
38. Milka Yankova – Director University Library “Paisii Hilendarski”, Plovdiv
39. Assoc. Prof. Petja Barkalova PhD – Plovdiv University “Paisii Hilendarski”
40. Rada Banialieva – Regional Museum of History, Plovdiv
41. Senior Research Fellow Radka Koleva PhD – Director, Public library “Ivan Vasov”, Plovdiv
42. Raina Petrova – Mayor of Central Region, Municipality Plovdiv
43. Research Fellow Stefan Shivachev – Director, Regional Museum of History, Plovdiv
44. Svetoslav Barzanov – Chief Expert of Culture, Civil Society and Media Committee, Bulgarian National Assembly
45. Velislava Marinova – Head of Unit “Information Service”, Sofia City Library
46. Vesela Ilieva – Director, Old City of Plovdiv

ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР НА ЕМИЛ СТОЯНОВ,
ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
ул. „Иван Вазов“ 42, Пловдив 4000, България
тел.: +359/32/623 411
emilstefanov.stoyanov@europarl.europa.eu

INFORMATION CENTRE OF EMIL STOYANOV,
MEMBER OF THE EUROPEAN PARLIAMENT
42, Ivan Vazov Str., Plovdiv 4000, Bulgaria
tel.: +359/32/623 411
emilstefanov.stoyanov@europarl.europa.eu